

Monumentnummer*: 516454

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 maart 2001
Kadaster deel/nr 82738/154

Woonplaats* Leeuwarden
Gemeente* Leeuwarden
Provincie* Fryslân

Locatiennaam Leeuwarden
Locatieomschrijving Binnenstad

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Leeuwarden	A	2685	A4	
Leeuwarden	A	2685	A1	
Leeuwarden	A	2685	A2	
Leeuwarden	A	2685	A3	

Omschrijving**

Inleiding

APOTHEEK MET BOVENWONING, gelegen aan de westzijde van de Voorstreek, gebouwd voor S. Tromp Visser en de firma H. Lam Az. door een onbekende architect in de zestiger jaren van de negentiende eeuw in eclectische trant. Aan de achterzijde bevinden zich enkele oudere (achttiende eeuwse) fragmenten. De begane grond is in gebruik als winkel, de bovenverdiepingen worden geëxploiteerd als appartementen.

Omschrijving

EXTERIEUR: Pand op rechthoekige grondslag, opgetrokken uit bruinrode baksteen van drie traveeën breed en drie bouwlagen hoog, aan de rechterzijde ingebouwd en aan de linkerzijde gescheiden van het buurpand door een steeg. De winkelpui heeft een hardstenen basement met verdiepte vakken, gevuld met marmer, onderbroken door de winkel deur. Te weerszijden van de deur bevinden zich grote etalagevensters. Rechts daarvan is de deur naar de bovenwoning. Alle openingen hebben een zwaar geprofileerde omlijsting in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

stuc, die korfbogig gesloten zijn en bovenlichten, gevuld met facetgeslepen ruitjes. De rechterdeur heeft panelen en een bovenlicht met acht facetgeslepen ruitjes. Op de latei staat in hout gestoken het opschrift: S. TROMP VISSER/APOTHEKER/FIRMA H.LAM.Az LETT.LNo 207. Daarboven bevindt zich een korte luifel, gedragen door gesneden schoren en gedekt met leien. De eerste verdieping heeft drie vensters, omgeven door zware, gestucte profielen met afgeronde hoeken en recht gesloten. De eerste verdieping wordt van de tweede gescheiden door een geprofileerde, gestucte lijst. De zesruits vensters van deze verdieping zijn wederom gevat in een geprofileerd gestucte omlijsting met korfbogen. Daarboven loopt een vlak fries. De geprofileerde gootlijst wordt gedragen door vier gesneden consoles met acanthusbladeren. De zolderverdieping heeft in het midden een eenvoudig omlijste kajuit. De dakschilden zijn belegd met geglazuurde golfpannen. De zijgevel aan de zijde van de steeg is uitgevoerd in gele baksteen. Er zijn enkele kleine vensters, die o.a. het trappenhuis verlichten en ter hoogte van de verdiepingvloeren drie reeksen muurankers. Aan de straatzijde is in de zijgevel een gevelsteen ingemetseld uit de eerste helft van de zeventiende eeuw. De achtergevel is een eenvoudige topgevel met op de begane grond twee vensters met gebogen bovenkalf, op de eerste verdieping drie zesruits schuifvensters, op de tweede verdieping twee dito vensters en een vierruits zoldervenster. De verbinding tussen voor en achterhuis bevat achttiende eeuws metselwerk.

INTERIEUR: In het interieur zijn ondermeer van belang:

- Op de begane grond de deur tussen de winkel en het trappenhuis met en omlijsting in vage Jugendstilvormen met gestyleerde aesculapen en een geëtste ruit voorstellende 'DE YSER MAN', een afbeelding ontleend aan de gevelsteen; in het achterhuis bevindt zich een losse moderne deur met een identieke geëtste ruit en een deur in empirestijl met twee ruiten, waartussen een middenstijl, versierd met bladeren en een kapiteel boven twee panelen met gebombeerde velden. Er zijn twee trappen naar de eerste verdieping: een vanuit de winkel en een vanaf de straatdeur. Deze laatste heeft op de verdieping een hek met neoclassicistische posten en ijzeren spijltjes.
- Op de eerste verdieping zit tussen de keuken en de achterkamer een (verplaatste?) deuroplijsting identiek aan die tussen de winkel en het trappenhuis. In de voor- en achterkamer elk een marmeren schoorsteenmantel.
- Op de tweede verdieping zit in een tussenwand een geëtste ruit in Jugendstil, voorstellende een centraal geplaatste vijzel in een bladrand met het opschrift: 'APOTHEEK DE VIJZEL', die bij verplaatsing verkleind werd. De toegang naar de zoldertrap heeft een rondbogige omlijsting, geflankeerd door twee geverfde houten pilasters.

Waardering

Pand van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- als voorbeeld van een apotheek met bovenwoning uit het einde van de negentiende eeuw;
- als voorbeeld van verzorgd eclecticisme;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van de voorgevel;
- vanwege de interieuronderdelen, vooral die een band hebben met de bedrijfsgeschiedenis van het pand o.a. de geëtste ruiten.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Apotheek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis